

PLĘS (11) *sb m*

sg A plęś (1). *pl N plęsy* (3). *G plęsów* (3); *-ów* (1), *-(o)w* (2). *A plęsy* (4).

Sł stp brak, Cn: plęsy, Linde XVII – XVIII w.: plęsy, pląsy.

Taniec; chironomia Calep, Cn; tripudium Calep; gesticulandi saltandique studium, saltatio gesticulatrix Cn (11) : A gdyż widziáá krolewná plęfy iego/ y wpádnie iey w ferce/ á pocźnie go bárzo miłowác *HistRzym* 13; *Calep* 189b, 1087b; *JanNkar* F4.

Zwrot: »iść, pość w plęsy« [szyk zmienny] (2:1): BielKom G3v; Poydziem w plęfy/ gonionego/ w łkoki/ A męże nam pozwano ná Roki. BielSjem 6; BielRozm 26; [y Alcydzieś łrogiego łwa odżiany łkorą w plęfy połzedł/ porwawłzy Nimphe łádá ktorą ZbyłDroga G2].

Wyrażenia: »trefne (a. trafne) plęsy« (2): Skoro téż sięw odpráwiemy/ Komin w koło obśiędziemy. [...] Tám będą gadki pokrité/ Tám trefne plęfy z vłkóny Tám cénár/ y gonióny. KochSob 70; HistRzym 13v.

»plęsy wszeteczne« (1): śiadwłzy łud iadł y pił/ á potym do łkokow/ plęfow włzetecznych/ dyabelłkich/ [...] powłtał. SkarŻyw 490.

Szeregi: »gędźba a (i) plęś« (2): Ona rzekłá: Zali to nie iest winá/ że gędźbę á plęś moy włzyfcy chwálá HistRzym 13, 13v.

»plęsy, skoki« [szyk 1:1] (2): SkarŻyw 490; Twarz bábá vwałkuie/ idźie w plęfy/ w skoki BielRozm 26.

Wyrażenie przyimkowe: »w plęsy« (3):

~ [Szereg: »w plęsy i w trelle: przecię my po łtárému w plęfy y w trelle: przecię my łkaczemy/ dobrych myśli záżywamy/ wykrzykamy/ iákobyłmy iuż wygráli. JanWróz 60.] ~

Cf Zwrot.

Synonimy: skakanie, taniec, tańcowanie.

*Cf **PLĘSANIE***

sDDJ